

Notes i Ressenyes

**CRISI SOCIAL I MOVIMENT CÍVIC. UNA ANÀLISI
SOCIO LòGICA SOBRE LA LLUITA DE LA CONCA DE
BARBERÀ I L'ALT CAMP CONTRA
EL PLA DE RESIDUS**

Joan Casellas Carbó

IEV "Estudis Comarcals", 13, Valls 1996

per Joan Cartanyà

Fa més de sis anys, quan el Govern de la Generalitat de Catalunya es va plantejar la redacció d'un pla de gestió dels residus industrial, va ser motiu d'alegria per a totes aquelles institucions, col·lectius i persones que somiàvem en un territori més net i polític.

Però mai no ens hauríem pensat que la solució proposada a començament del 1990 hagués sigut tan inacceptable ni tampoc que la ciutadania d'almenys dues comarques hagués respost d'una forma tan contundent. És que de sobte molts dels ciutadans de la Conca i de l'Alt Camp hem pres uns nivells de consciència ambiental que ens fa fermes defensors de la causa ecologista? Aquesta era la pregunta que ens fèiem.

La veritat és que els esdeveniments que seguiren aquell gener fatídic fins la tardor del mateix 1990, demostraren que els ciutadans de la Conca i l'Alt Camp no lluitàvem per un sentiment, diem-hi, bàsicament ecologista, sinó per un sentiment d'odi a causa del menyspreu històric envers aquesta part del territori mantingut pels governants i agreujat amb la proposta de convertir-la en la comuna del Principat.

Els pobles de la Conca i alguns de l'Alt Camp n'estàvem fets de ser el cul de Catalunya i ara al damunt ens hi portaven la porqueria i el rebuig industrial d'aquest país de "6 milions".

En Joan Casellas en la seva condició de sociòleg i després dels fets, una vegada asserenats els ànims, ha volgut en aquesta obra reflectir, més que el vessant històric dels fets, el vessant humà i social del perquè de l'esclat i de l'esdevenir d'un fenomen que va sotragar gairebé dues comarques.

L'autor divideix l'obra en una primera part sobre l'estructura productiva i social de la Conca de Barberà; una segona part on es quantifica la producció i la gestió de residus abans del 1990 i la significació del pla que en teoria els havia de regular i gestionar; una tercera sobre la crisi social, els actors políticsocials i l'esdevenir dels fets mobilitzadors a les comarques contra el Pla de residus; una quarta que es refereix a l'estructura organitzativa del moviment social d'actuacions i mobilitzacions, i una cinquena on

s'analitzen els efectes del moviment social sobre la cultura, la política i la societat. Una recapitulació i dos annexos (cronologia del principals fets i avaluació de les coordinadores com a moviment social) tanquen l'obra.

El lector d'aquest llibre no s'ha de confondre en buscar-s'hi una referència exhaustiva dels fets esdevinguts durant aquest gairebé un any de lluita, ja que l'objectiu bàsic és el d'oferir-ne la visió sociològica, una visió que ens permetrà entendre el perquè de la contundent reacció d'uns ciutadans ofesos. Una reacció que durant els mesos de lluita d'aquell 1990, moltes vegades i des de fora, no es va entendre, potser a causa del fet que no es va saber explicar bé o simplement perquè no es va voler entendre, en Joan Casellas en aquesta obra intenta precisament això: analitzar el moviment cívic i intentar donar-ne una explicació a través d'una metodologia prou adequada.

En definitiva una obra que intenta respondre moltes preguntes plantejades, sovint des de fora del moviment, un moviment que va fer replantejar la política de residus i que va condicionar la política ambiental futura del país, es vulgui acceptar o no.